

Články.

B. Němec: Války a boje v přírodě (s obr.)	1
A. Dichtl: Přednosti a nedostatky hmyzího organismu	5
A. Záběck: O transmucaci prvků	33
J. Babička: Soběslavská blata (s obr.)	36
K. Pechoč: Smysl přírodovědeckého poznání	57
J. Kuský: Československá přírodovědecká výprava na Island (s obr.)	59
J. Kořínek: Strásnělidé mikroby	89
M. Burka: Rasy evropského obyvatelstva podle tělesných i duševních znaků	91
Z. Kopal: O úplném zatmění slunce (s obr.)	113
B. Němec: Biblická manna	118
J. Malý: Nejnovější, nebo méně známé nálezy pravěkého člověka (s obr.)	145
F. Závíška: Dvacet let obecné teorie relativity	151
J. Křepelka: O platnosti chemických zákonů a zákonů	177
B. Němec: Zlato v živých bytostech (s obr.)	181
V. Trkal: Moderní názory o záření	201
K. Hrubý: Albanie — Orient v Evropě (s obr.)	205
J. Bělehrádek: Střídní barvy u zvířat (s obr.)	225
J. Kořínek: Lze učinit velký objev náhodou?	232

Drobné zprávy (a fotografie).

Mikrobibliothéka. Str. 8. — Gunnera (s obr.). Str. 8. Vinné sklepy. Str. 9. — Rojovník (s obr. **A. Pilát**). Str. 9. — Lidská slina lékem (**Kn**). Str. 10. — Chinová kúra a civilisace (**Kn**). Str. 10. — Nejdražší kořen na světě (**Kn**). Str. 11. — Jediný lék proti malomocenství (**Klan**). Str. 11. — Mendelův hrášek v Pensylvánii (**B. N.**). Str. 11. — Španělský rákos (**Bláha**). Str. 11. — Ricinus communis (**E. Güttler**). Str. 12. — Lejskové (**J. Vrbka**). Str. 12. — Mraveništi ve květech (**A. Dichtl**). Str. 12. — Věely jež nebudají (**tl**). Str. 13. — Mořské akvarium ve Varně (obr. **R. Procházka**). Str. 13. — Kapří z neoplozených vajec (**tl**). Str. 13. — Tlak vody a jeho vliv na zvířata hlubin (**tl**). Str. 13. — Veveřčí okusky (s obr. **A. Hnizdo**). Str. 14. — Vzácné úločky v jugoslávském moři (**J. Jech**). Str. 14. — Počet známých živočišných druhů. Str. 15. — Goajirští Indiáni v Kolumbii (**Sotornik**). Str. 15. — Raketový pohon dopravních prostředků (**Bláha**). Str. 15. — Zánik výzkumné lodi Dana (**Schäferna**). Str. 16. — Zmije v Hercegovině (**V. Procházka**). Str. 17. — Velký lom v Podmoklech u Semil (s obr. **A. Hnizdo**). Str. 17. — Stříbro. Str. 18. — Jubilea. Str. 18. — Povrch měsíce. Str. 18. — Kosmosarium. Str. 18. — Slunečních skvrn přibývá. Str. 18. — Dřevěný pluh. Str. 18. — Obsah vitamínu C v lidském těle (**pen**). Str. 18. — Poranění elektr. proudem (**pen**). Str. 18. — Zabítí. Str. 19. — Čech majitelem dvoumilionového patentu ve Spoj. státech. Str. 19. — Směs. Str. 19. — 24 miliony přírodověd. knih. Str. 39. — Biologické vlivy ohromných tlaků (**tl**). Str. 39. — Radioaktivita (**pen**). Str. 40. — Počet druhů rostlin cévnatých. Str. 40. — Nejlepší jedlé houby. Str. 40. — Komáří farmy. Str. 41. — Synthetická potrava. Str. 41. — Jak poznáme klíčivost semen. Str. 42. — Příčina šedivění. Str. 42. — Magnetismus a život. Str. 42. — Glauberova sůl. Str. 42. — Světová produkce chinové kůry (**Klan**). Str. 42. — Paricá (**Klan**). Str. 42. — Camembert. Str. 43. — Nepravdivost v šíření zvuku (s obr. **pen**). Str. 43. — Drahokamy (**K. Komárek**). Str. 44. — Z dějin použití nafty (**pen**). Str. 44. — Vymazávací (stěrací) guma (**Bláha**). Str. 44. — Léčivé pokroutky z lidské mumie (**Kn**). Str. 44. — Jubilea. Str. 45. — Směs. Str. 45. — Věda a peníze (**B. N.**). Str. 64. — Dravec a kořist. Str. 65. — Horské houby. Str. 66. — Chemomorfosy. Str. 66. — Limba. Str. 66. — Plísňe paličkové. Str. 66. — Latinské názvy. Str. 66. — Květena Madagaskaru. Str. 66. — Cižopasná houby. Str. 67. — Hedvábnici (s obr. **Dr. Duš.**). Str. 67. — Ječmen. Str. 68. — Rozsivky. Str. 68. — Čroda hub. Str. 68. — Ruská botanika. Str. 69. — Abnormní muchohmúrka. Str. 69. — Dědičnost získaných vlastností. Str. 69. — Kalendář. Str. 69. — Mysliví psi. Str. 69. — Mande-

linka bramborová. Str. 69. — Mikroflora květů. Str. 70. — O zvířatech v zajetí. Str. 70. — Velkovýroba vajec (**sal**). Str. 70. — Listí jako krmivo (**sal**). Str. 70. — Hubení kryš suchým ledem (**ri**). Str. 71. — Chrudimské veřejné akvarium (s obr. **Dr. Duš.**). Str. 71. — Kawa-Kawa (**Kn**). Str. 71. — Oleum Lauri (**Bha**). Str. 71. — Věkům budoucím (**Mtk**). Str. 72. — Směs. Str. 72. — Zavinil technický pokrok světovou krizi? (**B. N.**) Str. 93. — Květy (s obr. **B. Němec**). Str. 94. — Skleněné modely rostlin a živočichů. Str. 95. — Barva očí a vlasů (**Hb. N.**). Str. 95. — Kdo objevil obě krve v lidském těle. (**B. N.**). Str. 96. — Pohyb radiové emance v lidském těle (**pen**). Str. 96. — Geysiry. Str. 96. — Caj. Str. 96. — Muchohmúrka omamnou drogou (**Klan**). Str. 97. — České rostliny ze 17. století v Upsale. Str. 97. — Severoamerický bison. Str. 98. — Největší dalekohled světa (**pen**). Str. 98. — Účinky obrovských tlaků (**pen**). Str. 98. — Směs. Str. 98. — Determinismus. Str. 121. — Buněčné jádro (s obr. **B. Němec**). Str. 121. — Umělé zrání ovoce. Str. 123. — Květena australského státu Victoria. Str. 123. — Plíseň Penicillium. Str. 123. — Lékárnictví a lékařství ve starém Egyptě (**Klan**). Str. 123. — Krev. Str. 124. — Virusové nemoci. Str. 124. — Mandelík (**J. V.**). Str. 124. — Jednorozec. Str. 124. — Evropské střeře do Ameriky. Str. 125. — Alantoin. Str. 125. — Králík. Str. 125. — Str. 125. — Jaterní nemoc koníků. Str. 126. — Krvavá měsice. Str. 126. — Jak rychle bije srdce slona. Str. 126. — Vyr. str. 126. — Otrava kofeinem. Str. 126. — O mimikry a výstražné zbarvení (**A. Dichtl**). Str. 126. — Husí pochod (**S. Bláha**). Str. 127. — Afá lidstva v Americe. Str. 127. — Předhistorická dyka. Str. 128. — Chronologie severoamer. obyvatel. Str. 128. — Předhistorické Peru. Str. 128. — Mizející lokality (s obr. **B. Němec**). Str. 129. — Posunková řeč. Str. 129. — Galileův anagram (**pen**). Str. 129. — Posvátné meteority. Str. 130. — Zásoba energie. Str. 130. — Směs. Str. 131. — Aimé Bonpland. Str. 156. — Světlo. Str. 156. — Vliv živého prostředí. Str. 157. — Opylování orchidejí. Str. 157. — Cladocyry. Str. 157. — Ořechy para (vjk). Str. 157. — Jak ryby zachovávají normální polohu (**A. Dichtl**). Str. 157. — Cernomořský tuleň (**J. Jech**). Str. 158. — Vzrůst prstuhů. Str. 158. — Tíže. Str. 158. — Tamaryšek (obr. **B. Němec**). Str. 159. — Albinismus vrabců domácích (**J. V.**). Str. 159. — Tvary hřebců domácích kurů (**J. V.**). Str. 159. — Hmyz na rybižu zlatém (**J. V.**). Str. 160. — Jak se holubi chrání před štkudci (**J. Vrbka**). Str. 160. — Zředění vzduch. Str. 160. — Sluneční skvrny. Str. 160. — Ionkerův diamant. Str. 161. — Vitamín P. Str. 161. — Kosmické paprsky. Str. 161. — Výška těla. Str. 161. — Platina. Str. 161. — Lesy v Itálii. Str. 161. — Využití tepelné energie moří. Str. 162. — Dřevo. Str. 162. — Röntgenovy paprsky ve službě techniky (**sal**). Str. 162. — Ze staré Číny. Str. 162. — Přírodovědecké objevy v Americe. Str. 164. — Mikrobiologická směs. Str. 165. — Mikroflora rukou a rtů. Str. 184. — Předchůdce Leeuwenhoekův. Str. 185. — Euthanasie. Str. 185. — Ceny knih. Str. 186. — Proč hledíme na hvězdy? Str. 186. — Odřiznuté vrcholy kofenové. Str. 186. — Rýže v Bulharsku. Str. 187. — Nopál, Opuntia (**B. N.**). Str. 187. — Kotvice (s obr. **B. Němec**). Str. 187. — Přijímání vody. Str. 187. — Londýnská mlha. Str. 188. — Indické pakobylky. Str. 188. — Tučňáci v zajetí (—lek). Str. 188. — Umělá hnízda domácích holubů (**J. Vrbka**). Str. 188. — Ještě o čínském krabu v našich řekách (**M. K.**) Str. 189. — Ropuchy. Str. 189. — Leporidi. Str. 189. — Záření živých bytostí. Str. 189. — Lék proti otravě houbami. Str. 190. — Zápach z úst (**ri**). Str. 190. — Krvavý déšť. Str. 190. Neviditelné brýle. Str. 190. — Směs. Str. 190. — Kolik je lidí na zeměkouli. Str. 210. — Padlý velkán. Str. 210. — Kandik — Erythronium dens canis (s obr. **Hb. N.**). Str. 210. — Pyl (s obr. **K. Komárek**). Str. 211. — Srnec parukář (s obr. **Schäferna**). Str. 212. — Husa. Str. 212. — Biologický význam ptačího zpěvu. Str. 212. — Kaučuk přirozený a syntetický (**pen**). Str. 212. — Vyřezávaný kel sloni (obr. **K. Schäferna**). Str. 213. — Předchůdce Lavoisierův (**J. Matzner**). Str. 214. — Nestoty vzácných zemin (**J. Matzner**). Str. 214. — Reakce keramiky (**J. Matzner**). Str. 214. — Podmořské kabely (**sal**). Str. 214. — Dobrá ochrana etiket (**Bk**). Str. 214.

— Fosilní kaučuk (Bk). Str. 215. — Fosilní perly (Bk). Str. 215. — Směs. Str. 215. — Boj o bytí v lese. Str. 234. — Třtina cukrová. Str. 235. — Herbáře. Str. 235. — Durman Datura arborea (obr. K. Komárek). Str. 235. — Zajímavosti o ptáčích novozélandských (J. Jech). Str. 235. — Dudkové (J. V.). Str. 236. — Slunce a velkoměsta (B. N.). Str. 236. — Orientální lékařství. Str. 236. — Pelagra (J. Jech). Str. 237. — Zkameněliny prodáváné jako léčiva (Bk). Str. 237. — Röntgenskopická stínítka a prosvětlovací desky (Bláha). Str. 237. — Kroupy. Str. 238. — Jantar (Bláha). Str. 238. — Horečka slevačů (B-ha). — Str. 239. — Australopithecus (Bk). Str. 239. — Mocnost grónských ledovců (Bk). Str. 239. — Uhelné zásoby na zeměkouli (V. Procházka). Str. 239. — Záznaky stavebního umění (Sal.). Str. 240. — Směs. Str. 240. — Kapka mléka fotografovaná v okamžiku dopadu (obr.). Str. 256.

Z naší přírody.

Zofinský prales (s obr. J. Kořínek). Str. 21. — Záhadné kamenné řady u Kounova (s obr. J. Šmid). Str. 23. — Sojky táhnou (V. Dyk). Str. 46. — Bukači (s obr. K. Komárek). Str. 47. — Křivka a strakapoud sklizejí (s obr. J. Žalud). Str. 74. — Vývržky dravých ptáků (s obr. K. Komárek). Str. 75. — Hogna signorensis Laxm. (s obr. Lg). Str. 75. — Kde přezimují naši stěhovaví ptáci (J. Musilek). Str. 100. — Sporidinia grandis, parazit vyšších hub (s obr. Dyr). Str. 102. — Opuštěné doly v Horách Ratibořských (s obr. J. Roubal). Str. 133. — Vlastivědný radiologický výzkum (V. Santolzer). — Str. 136. — K biologii hraboše polního a myši polní (s obr. V. Hořejš). Str. 168. — Jak vzniká město Batov (s obr. J. Kouril). Str. 168. — Ještě kamenné řady u Kounova (s obr. J. Korelus). Str. 170. — Hmyz na sněhu (s obr. B. Vopravil). Str. 193. — Dřipátka horní, Soldanella montana, kvetoucí v lednu (s obr. A. Pilát). Str. 194. — Co vydrží čáp při hmiždění (V. Dyk). Str. 217. — O hálkách lišejníků (s obr. J. Suza). Str. 218. — Rackové na třech (J. Musilek). Str. 242. — Nový výskyt praménky rakouské (Bythinella austriaca) v Čechách (A. Culek). Str. 242. — Zmije v Karpatech (M. Záleský). Str. 242. — Pavoučí hnízdo (s obr. J. Kaisler). Str. 243.

Feuilleton.

Zpívající hmyz (s obr. J. Baum). Str. 76.

Rozhledy.

I. P. Pavlov a jeho vědecký odkaz (M. Novikov). Str. 23. — Chemická válka v zámem. (pen). Str. 25. — Vědecké dílo Dionýse Štura (s obr. F. Nemejc). Str. 48. — O chrápkách a rýmách (V. Vondráček). Str. 50. — Nová hvězda (s obr. Z. Bochniček). Str. 51. — Chemické složení rostlinného popela (S. P.). Str. 52. — O kosmických paprscích (pen). Str. 78. — „Slepí pasažéři“ a „aviatické“ mezi plody a semeny rostlinnými (s obr. V. Jirásek). Str. 79. — Přesný čas, jak se měří, udržuje a hlásí (R. Schneider). Str. 81. — Vicerohost (s obr. V. Lišková). Str. 83. — Astronomická zpráva na říjen, listopad, prosinec (M.). Str. 83. — Vliv zředěného vzduchu na živé bytosti (pen.). Str. 103. — Kdy a jak poznávali Čechové cizokrajná zvířata (R. J. Vonka). Str. 104. — Astronomická zpráva na leden, únor, březen (M.). Str. 105. — Vliv yperitu a lewisitu na rostliny (s obr. J. Babička). Str. 138. — Jiří Holík, vynálezce stěpaření (s obr. M. B. Volt). Str. 140. — Hookeova teorie hoření (V. Sotorník). Str. 141. — Záhadné zjevy v pohádkách, pověstech a pověrách očima přírodopisce (M. Burka). Str. 171. — Několik poznámek k článku o úplném zatmění slunce (V. Guth). Str. 172. — Atmosféry planet (pen). Str. 173. — Tularemie a její nebezpečí pro člověka (F. Král). Str. 194. — Rostliny ve velkonočních pověrách a obyčejích (s obr. V. Jirásek). Str. 195. — Ochrana proti yperitu (s obr. H. Riesner). Str. 219. — Astronomická zpráva na duben, květen, červen (M.). Str. 220. — Proměnlivost organismů (s obr. K. Pechoč). Str. 243. — Fotografování zvířat (s obr. J. Baum). Str. 245. — Hannónův Periplus (A. Wurm). Str. 248. — Astronomická zpráva pro červenec, srpen, září. Str. 250. — K úplnému zatmění slunce (Z. K.). Str. 251.

Z přírodovědecké pracovní.

Jednoduché zařízení pro zhotovování stereoskopických fotografií aparát s jedním objektivem (s obr. V. Šilhavý). Str. 27. — Demonstrace účinků radioaktivního záření v praktických cvičeních na středních školách (s obr. R. Jirkovský). Str. 105. — Jednoduchý usměrňovač pro síťové napětí (s obr. E. Tesařík). Str. 198.

Příspěvky mladých přírodopytčů.

Čestná cena Vesmíru (s obr. záků). Str. 28. — Jak jsem lovil hrobařky, mrchožrouty a drapěčky (M. Cíkl). Str. 29. — Zajíc ve vodě (s obr. B. Schwarzkopf). Str. 30. — Naše „mys“ (J. Schnitter). Str. 30. — Mravkolev (K. Stöckl). Str. 30. — Příhoda s ptáčím mládětem (H. Musilová). Str. 30. — Jak jsme byli na čmeláčích (J. Kabát). Str. 30. — Zere rak raka? (L. Skokan). Str. 31. — Jak jsem choval střevlika (M. Březina). Str. 53. — Čigánočky (H. Voleková). Str. 53. — Lyšaj prýsovců (J. Soukup). Str. 54. — Pozorování ptáků u Dunaje (J. Vančura). Str. 54. — Některé ľudové názvy rastlin (J. Novák). Str. 54. — Čestná cena Vesmíru s obr. záků. Str. 54. — Čestná cena Vesmíru. Str. 84. — Můj smrtihlav (Z. Král). Str. 84. — Soubor pavouků (E. Gabriellová). Str. 84. — Můj první lov (Z. Slavík). Str. 85. — Užovka rakouská (V. Pokorný). Str. 85. — Kavky (s obr. M. Zummer). Str. 85. — Vosy (M. Matoušek). Str. 85. — Housenky hranostajníka vrbového (J. Jarka). Str. 86. — Vzácná květena na Podk. Rusi (M. Sulek). Str. 86. — Výr (J. Jirman). Str. 107. — Pozorování beláška ovočného (J. Moravský). Str. 108. — Nová máma (s obr. F. Hojný). Str. 108. — Ze života dvou stěhat (Z. Dvořáková). Str. 108. — Mé želvy (s obr. Z. Chadt). Str. 108. — Jak jsem nalezl balkánského pavouka (Srovnal). Str. 142. — Ježek (Z. Mádl). Str. 142. — Naše konopky (R. Štekl). Str. 142. — Moje kukačka (Z. Piskatý). Str. 142. — Zajátá lasička (V. Pettr). Str. 142. — Kukačka (J. Vyletal). Str. 143. — Soběslavská Blata (J. Brodský). Str. 143. — Dytík (M. Havlíček). Str. 143. — Radost z doletěného roja (B. Ventruba). Str. 174. — Jiříčka a vlaštovka (s obr. V. Jedlička). Str. 174. — Ještěrka (H. ženatá). Str. 174. — Krápníky (V. Delong). Str. 174. — Za polárním kruhem (s obr. J. Bilek). Str. 175. — Ledňáčekův osud (V. Šteklý). Str. 197. — Lumek, nepřítel housenek (J. Pacík). Str. 197. — Ochranná a výstražná zbarvení u motýlů (J. Diabola). Str. 197. — Brkoslavové (J. Janoušek). Str. 197. — Netopier (P. Mihalovič). Str. 198. — Brachyopodová lokalita u Lístie (J. Faul). Str. 198. — Nález arsenopyritu v Pisku (J. Zobal). Str. 198. — Tetřev, tetřevka a jeřábek (Z. Chadt). Str. 221. — Dlask (V. Zacha). Str. 222. — Liška a jezveček (M. Schwarz). Str. 222. — Tuhýci (F. Lapka). Str. 222. — Jak jsme čistili dešťovou vodu (J. Wolgemutová). Str. 222. — Náš lišák Blesk (H. Bürgl). Str. 222. — Jak jsem pozoroval housenky (M. Čermák). Str. 223. — Ze života ořešníka sibiřského na Hradecku (J. Vyletal). Str. 223. — Polární záře nad Berounskem? (A. Pavlovský). Str. 223. — Čestný diplom Vesmíru. Str. 252. — Dvojitě stromy (J. Matoušek). Str. 252. — Ptáček hospodář (V. Krupička). Str. 252. — Raněný holub (V. Venglařová). Str. 252. — Naše Káča (V. Zimová). Str. 252. — Společný lov lasiček na myš (J. Keil). Str. 253. — První kroky jara (J. Erdélyi). Str. 253. — Larvy komáry „Sayomyia plumicornis“ (V. Pokorný). Str. 253. — Nezapomněli . . . (K. Zeman). Str. 253. — Lov na chobotnici (J. Kalous). Str. 253. — Pijavky (J. Schnitter). Str. 254. — Ještě arsenopyrit v Pisku. Str. 254.

Z vědeckého života.

Čsl. národní rada badatelská. Str. 32. — Prof. Dr. I. Honl †. Str. 32. — Akademik A. P. Karpinskij †. (O. M.). Str. 32. — Dr. Ing. Jaroslav Formánek †. Str. 56. — Japonská národní rada badatelská. Str. 56. — J. Bašta †. Str. 88. — Akad. odbor Přírodovědeckého klubu v Praze. Str. 88. — Alois Dichtl † (s obr. O. J.). Str. 111. — Moravská přírodovědecká společnost. Str. 111. — Státní geologický ústav ČSR. Str. 111. Z hydrobiologické stanice ve Lnářích (s obr. O. Štěpánek). Str. 111. — Čtvrtstoletí ústavu John Innes Horticultural Institution. Str. 144. — Zpráva o činnosti Přír. klubu v Nové Pace (Tuček). Str. 144. — Mezinárodní sjezd genetiků. Str. 176. — D. Ellis †. Str. 224. — C. W. Weber †. Str. 224. — B. Shimek †. Str. 224. — K. Rudolph †. Str. 224. — J. Knies †. Str. 224. — Čsl. Akademie Zemědělská. Str. 224. — Prof. Cyril Purkyně † (O. Matoušek). Str. 255. — Masarykova Akademie práce. Str. 256. — Česká Akademie věd a umění. Str. 256. — Národní badatelská rada. Str. 256. — Universita Komenského. Str. 256.

O knihách.

Str. 31, 55, 86, 109, 143, 175, 200, 223, 254.

Hovorna.

Str. 32, 56, 112, 200.